Krishna University

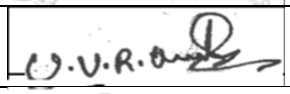
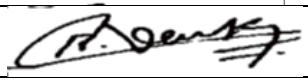
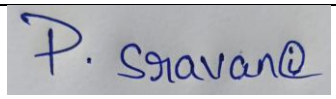
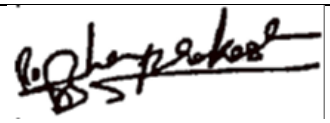
Machilipatnam

Minutes of UG Board of Studies in Sanskrit

Date: 31-07-2026

Agenda:

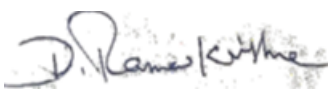
1) To conduct the board of studies meeting for Sanskrit on 31-07-2026 through online with the following members:
2) To discuss course structure and course syllabus of 'Diploma in Sanskrit' for the academic year 2026-2027.

UG BOARD OF STUDIES FOR GENERAL SANSKRIT		
MEMBER	NAME & DESIGNATION	SIGNATURE
CHAIRMAN	Dr. D.RAMAKRISHNA	
MEMBER	Dr. U.V.RAMANA MURTHY	
MEMBER	B. VENKATESWARA RAO	
MEMBER	P. PHANIKRISHNA	ABSENT
STUDENT MEMBER 1	P. SRAVANI Maris Stella College (A), Vijayawada	
STUDENT MEMBER 2	P. BHANUPRAKASH SRR & CVR Govt.Degree College (A), Vijayawada	

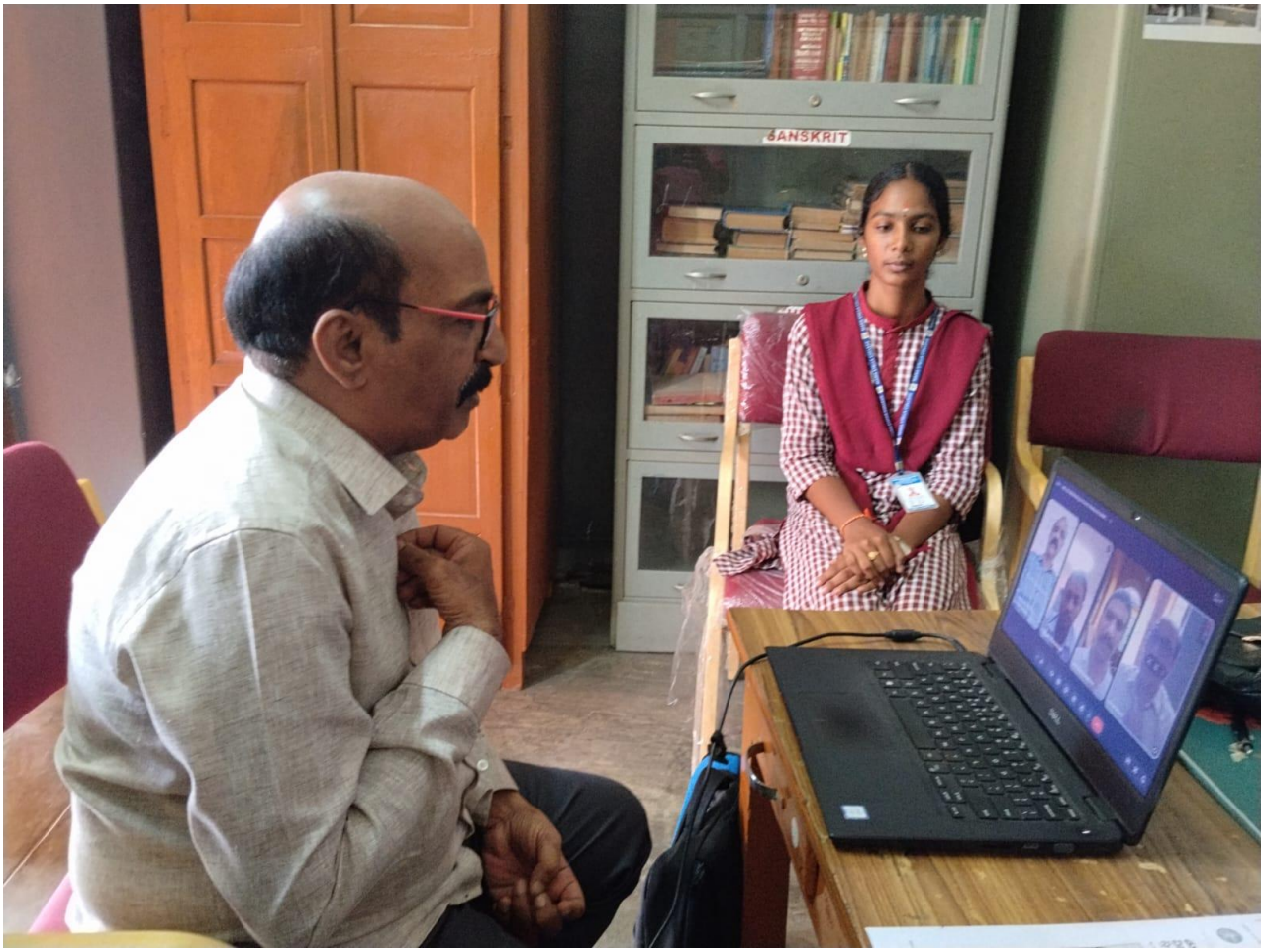
The members of the UG Board of Studies for Sanskrit of Krishna University held its meeting online on 31.07.2026 at 11:00 AM and made the following resolutions unanimously.

Resolutions:

1. It is resolved to introduce 'Diploma in Sanskrit' for the academic year 2026-2027.
2. The Board of Studies unanimously resolved to have 70 marks allocated for Diploma examination to be held by Krishna University.
3. The Board of Studies unanimously resolved the model question paper with its scheme of distribution of marks as laid down here under.

D.RAMAKRISHNA
CHAIRMAN
UG BOARD OF STUDIES IN SANSKRIT
KRISHNA UNIVERSITY

SANSKRIT

KRISHNA UNIVERSITY

(A State University established by Govt. of A.P)

Diploma in Sanskrit (6 Months Duration)

Syllabus:

Core Modules: Prayogika Samskrutam (Functional Sanskrit Language Months 1-3)

This section emphasizes practical purposes.

Section 1: Prayogika Samskrutam, months 1-3

Module-1: Functional Grammar

- Sabda parichayaha
- Dhatu parichayaha
- Sandhihi parichayaha
- Samasa parichayaha

Module-2: Vakyanirmanam

- BalaBodhini Part-1 of Kasi Krishnacharya, lessons 1-20.

Module-3: Sambhashana Samskrutam (Communication Skills)

- Poem – **Yaksha Prashnaaha** (Slokas 36-57, Chapter 297 in Aranyaka Parva in Mahabharata)
- Prose –**Katha Kaveri** (stories No: 2, 4, 7, 14, 16, 21)

Core Modules: Bhashantarikaranam (Translation, Months 1-3)

This section emphasizes methodology of translation.

Section 2: Bhashantarikaranam, months 1-3

Module-1:

- Selected slokas 1-15 (from Panchatantra and Hitopadesa)

Module-2

- Selected slokas 16-30 (from Panchatantra and Hitopadesa)

Module-3

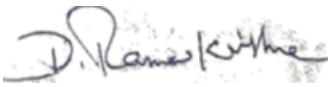
- Selected slokas 31-50 (from Panchatantra and Hitopadesa)

- Project/Seminars/Presentations.

Assessment is through examination and viva voce etc.

Reference Books:

1. Sabdamanjari & Dhatumanjari, R.S.Vadyar & Sons – Palghat, Kerala.
2. Sandhihi, Samasaha, Samskruta Bharati – Bangalore.
3. Students guide to Sanskrit composition – V.S.Apte.
4. Vakya Vyavaharaha, Prathama Deeksha, Edited.by Prof.V.Kutumba Sastry, NSU, New Delhi.
5. First book of Sanskrit, R.G.Bhandarkar, Chowkhamba Sanskrit Series Office, Varanasi.
6. Second book of Sanskrit, R.G.Bhandarkar, Chowkhamba Sanskrit Series Office, Varanasi.
7. Panchatantra
8. Hitopadesha
9. Katha Kaveri published by Samskruta Bharati, Bangaluru.
10. Bala Bodhini part 1 of Kasi Krishnacharya.
11. Yaksha Prashna from Mahabharata.

D.RAMAKRISHNA
CHAIRMAN
UG BOARD OF STUDIES IN SANSKRIT
KRISHNA UNIVERSITY

Selected slokas from Panchatantra & Hitopadesha

1. अजरामरवत् प्राज्ञो विद्यामर्थं च चिन्तयत् ।
गृहीत इव केशेषु मृत्युना धर्ममाचरेत् ॥

2. यौवनं धनसंपत्तिः प्रभुत्वमविवेकिता ।
एकैकमप्यनर्थाय किमु यत्र चतुष्टयम् ॥

3. अजातमृतमूर्खाणां वरमाद्यौ न चान्तिमः ।
सकृद्दुःखकरावाद्यौ अन्तिमस्तु पदे पदे ॥

4. दाने तपसि शौर्ये च यस्य न प्रथितं यशः ।
विद्यायामर्थलाभे च मातुरुच्चार एव सः ॥

5. अर्थागमो नित्यमरोगिता च प्रिया च भार्या प्रियवादिनी च ।
वश्यश्च पुत्रोऽर्थकरी च विद्या षड् जीवलोकस्य सुखानि राजन् ॥

6. आहारनिद्राभयमैथुनं च सामान्यमेतत्पशुभिर्नराणाम् ।
धर्मो हि तेषामधिको विशेषो धर्मेण हीनाः पशुभिः समानाः ॥

7. यथा ह्येकेन चक्रेण न रथस्य गतिर्भवेत् ।
एवं पुरुषकारेण विना दैवं न सिध्यति ॥

8. उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः ।
न हि सुप्तस्य सिंहस्य प्रविशन्ति मुखे मृगाः ॥

9. रूपयौवनसंपन्ना विशालकुलसंभवाः ।
विद्याहीना न शोभन्ते निर्गन्धा इव किंशुकाः ॥

10. काव्यशास्त्रविनोदेन कालो गच्छति धीमताम् ।
व्यसनेन च मूर्खणां निद्रया कलहेन वा ॥

11. मातृवत्परदारेषु परद्रव्येषु लोष्टवत् ।

आत्मवत्सर्वभूतेषु यः पश्यति स पण्डितः ॥

12. संपदि यस्य न हर्षो विपदि विषादो रणे च धीरत्वम् ।
तं भुवनत्रयतिलकं जनयति जननी सुतं विरलम् ॥

13. षड् दोषाः पुरुषेणेह हातव्या भूतिमिच्छता ।
निद्रा तन्द्रा भयं क्रोध आलयं दीर्घसूत्रा ॥

14. अल्पानामपि वस्तूनां सहितः कार्यसाधिका ।
तृणैर्गुणत्वमापन्नैर्बध्यन्ते मत्तदन्तिनः ॥

15. यत्र विद्वज्जनो नारित श्लाघ्यस्तत्रात्पधीरपि ।
निरस्तपादपे देशे एरण्डोऽपि द्रुमायते ॥

16. अयं निजः परो वेति गणना लघुचेतसाम् ।
उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम् ॥

17. आपत्सु मित्रं जानीयाद्युद्धे शूरमृणे शुचिम् ।
भार्या क्षीणेषु वित्तेषु व्यसनेषु च बान्धवान् ॥

18. उत्सवे व्यसने चैव दुर्भिक्षे राष्ट्रविप्लवे ।
राजद्वारे श्मशाने च यस्तिष्ठति स बान्धवः ॥

19. सुहृदां हितकामानां यः शृणोति न भाषितम् ।
विपत्संनिहिता तस्य स नरः शत्रुनन्दनः ॥

20. परोक्षे कार्यहन्तारं प्रत्यक्षे प्रियवादिनम् ।
वर्जयेत्तादृशं मित्रं विषकुम्भं पयोमुखम् ॥

21. नारिकेलसमाकारा दृश्यन्ते हि सुहृज्जनाः ।
अन्ये बदरिकाकारा बहिरेव मनोहराः ॥

22. मनस्यन्यद्वचस्यन्यत्कार्यमन्यद्दुरात्मनाम् ।
मनस्येकं वचस्येकं कर्मण्येकं महात्मनाम् ॥

23. परोपदेशे पाण्डित्यं सर्वेषां सुकरं नृणाम् ।
धर्मे स्वीयमनुष्ठानं कस्यचित्तु महात्मनः ॥

24. उशना वेद यच्छास्त्रं यच्च वेद बृहस्पतिः ।
स्वभावेनैव तच्छास्त्रं स्त्रीबुद्धौ सुप्रतिष्ठितम् ॥

25. धनवान्बलवाँल्लोके सर्वः सर्वज्ञ सर्वदा ।
प्रभुत्वं धनमूलं हि राज्ञामप्युपजायते ॥

26. को धर्मो भूतदया किं सौख्यमरोगिता जगति जन्तोः ।
कः स्नेहः सद्भावः किं पाण्डित्यं परिच्छेदः ॥

27. त्यजेदेकं कुलस्यार्थे ग्रामस्यार्थे कुलं त्यजेत् ।
ग्रामं जनपदस्यार्थे स्वात्मार्थे पृथिवीं त्यजेत् ॥

28. संसारविषवृक्षस्य द्वे एव रसवत्फले ।
काव्यामृतरसास्वादः संगमः सुजनैः सह ॥

29. उत्साहसंपन्नमदीर्घसूत्रं क्रियाविधिज्ञं व्यसनेष्वसक्तं ।
शूरं कृतज्ञं दृढसौहृदं च लक्ष्मीः स्वयं याति निवासहेतोः ॥

30. आलस्यं स्त्रीसेवा सरोगता जन्मभूमिवात्सल्यम् ।
संतोषो भीरुत्वं षड् व्याघाता महत्त्वस्य ॥

31. निरुत्साहं निरानन्दं निर्वीर्यमरिनन्दनम् ।
मा स्म सीमन्तिनी कचिज्जनयेत्पुत्रमीदृशम् ॥

32. कोऽतिभारः समर्थानां किं दूरं व्यवसायिनाम् ।
को विदेशः सविधानां कः परः प्रियवादिनाम् ॥

33. नाभिषेको न संस्कारः सिंहस्य क्रियते मृगैः ।
विक्रमार्जितराज्यस्य स्वयमेव मृगेन्द्रता ॥

34. यस्मिञ्जीवति जीवन्ति बहवः स तु जीवति ।

काकोऽपि किं न कुरुते चञ्च्वा स्वोदरपूरणम् ॥

35. प्रस्तावसदृशं वाक्यं सद्भावसदृशं प्रियम् ।
आत्मशक्तिसमं कोपं यो जानाति स पण्डितः ॥

36. अप्राप्तकालवचनं बृहस्पतिरपि बृवन् ।
प्राप्नुयाद् बुध्यवज्ञानमपमानं च शाश्वतम् ॥

37. अश्वः शस्त्रं शास्त्रं वीणा वाणी नरश्व नारी च ।
पुरुषविशेषं प्राप्य हि भवन्ति योग्या अयोग्याश्च ॥

38. प्रतिवाचमदत्त केशवः शपमानाय न चेदिभूभुजे ।
अनुहुंकुरुते घनद्वनिं न हि गोमायुरुतानि केसरी ॥

39. स्तब्धस्य नश्यति यशो विषमस्य मैत्री
नष्टेन्द्रियस्य कुलमर्थपरस्य धर्मः ।
विद्याफलं व्यसनिनः कृपणस्य सौख्यं
राज्यं प्रमत्तसचिवस्य नराधिपस्य ॥

40. अतथ्यान्यपि तथ्यानि दर्शयन्ति हि पेशलाः ।
समे निम्नोन्नतानीव चित्रकर्मविदो जनाः ॥

41. दुष्टा भार्या शठं मित्रं भृत्यश्चोत्तरदायकः ।
ससर्पे च गृहे वासो मृत्युरेव न संशयः ॥

42. आपद्युन्मार्गगमने कार्यकालात्ययेषु च ।
कल्याणवचनं बुयादपृष्टोऽपि हितो नरः ॥

43. अप्रियस्यापि पथ्यस्य परिणामः सुखावहः ।
वक्ता श्रोता च यत्रास्ति रमन्ते तत्र संपदः ॥

44. दुर्जनः प्रकृतिं याति सेव्यमानोऽपि नित्यशः ।
स्वेदनाभ्यञ्जनोपायैः श्वपुच्छमिव नामितम् ॥

45. वर्धनं वाथ सन्मानं खलानां प्रीतये कुतः ।
फलन्त्यमृतसेकेऽपि न पथ्यानि विषद्रुमाः ॥

46. आदेयस्य प्रदेयस्य कर्तव्यस्य च कर्मणः ।
क्षिप्रमक्रियमाणस्य कालः पिबति तद्रसम् ॥

47. अनुचितकार्यारम्भः स्वजनविरोधो बलीयसा स्पर्धा ।
प्रमदाजनविश्वासो मृत्योर्द्वारनि च चत्वारि ॥

48. कृतशतमसत्सु नष्टं सुभाषितशतं च नष्टमबुधेषु ।
वचनशतमवचनकरे बुद्धिशतमचेतने नष्टम् ॥

49. ययोरेव ममं वित्तं ययोरेव समं बलम् ।
तयोर्विवादो मन्तव्यो नोत्तमाधमयोः क्वचित् ॥

50. सेवितव्यो महावृक्षः फलच्छाया समन्वितः ।
यदि दैवात् फलं नास्ति च्छाया केन निवार्यते ॥

Krishna University

(A State University Established by Govt.of.AP)

Diploma in Sanskrit

Model Question paper

Time: 3 Hours Max.Marks: 70

Section – A

Note: Answer all questions in Sanskrit only.

Answer any 5 questions, each carries 4 marks. (5 x 4 = 20 marks)

1. **उच्छ्वसन् को न जीवति ।. इति यक्षप्रश्नस्य युधिष्ठिरसमाधानं लिखत ।**
2. **किंस्विदेकपदं धर्म्यं किंस्विदेकपदं यशः ।**
   किंस्विदेकपदं स्वर्ग्यं किम्स्विदेकपदं सुखम् ॥ इति यक्षप्रश्नस्य युधिष्ठिरसमाधानं लिखत ।
3. **कश्च धर्मः परो लोके कश्च धर्मः सदा फलः ।**
   किं नियम्य न शोचन्ति कैश्च सन्धिर्न जीर्यते ॥ इति यक्षप्रश्नस्य युधिष्ठिरसमाधानं लिखत ।
4. **त्रीणि आभरणानि इति कथायाः सारांशं लिखत ।**
5. **पुरुषप्रयासः मुख्यः इति कथायाः सारांशं लिखत ।**
6. **परिश्रमात् एव सुखम् इति कथायाः सारांशं लिखत ।**
7. **न किञ्चित् निरुपयोगि इति कथायाः सारांशं लिखत ।**

Section – B

Note: Answer all questions in Sanskrit only.

Answer any 5 questions, each carries 10 marks. (5 x 10 = 50 marks)

1. अर्थागमो नित्यमरोगिता च प्रिया च भार्या प्रियवादिनी च ।
   वश्यश्च पुत्रोऽर्थकरी च विद्या षड् जीवलोकस्य सुखानि राजन् ॥ इति श्लोकस्थ शब्दानां लिंग-विभक्ति-वचनानि निर्दिशत ।
2. रूपयौवनसंपन्ना विशालकुलसंभवाः । विद्याहीना न शोभन्ते निर्गन्धा इव किंशुकाः ॥ इति श्लोकस्थ समासानाम् विग्रहवाक्यानि लिखत ।
3. उशना वेद यच्छास्त्रं यच्च वेद बृहस्पतिः । स्वभावेनैव तच्छास्त्रं स्त्रीबुद्धौ सुप्रतिष्ठितम् ॥ इति श्लोकस्य व्याख्याम् कुरुत ।
4. संसारविषवृक्षस्य द्वे एव रसवत्फले । काव्यामृतरसास्वादः संगमः सुजनैः सह ॥ इति श्लोकस्य आशयं निरुपयत ।
5. को धर्मो भूतदया किं सौख्यमरोगिता जगति जन्तोः । कः स्नेहः सद्भावः किं पाण्डित्यं परिच्छेदः ॥ इति श्लोकम् सम्वादरुपे प्रदर्शयत ।
6. यस्मिञ्जीवति जीवन्ति बहवः स तु जीवति । काकोऽपि किं न कुरुते चञ्चवा स्वोदरपूरणम् ॥ इति श्लोकस्य भावम् विवृणुत ।
7. वसुधैव कुटुम्बकम् इति विषयं पाठ्यांशस्थ श्लोक लेखन पूर्वकं विशदयत ।